

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕКОЛОГІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Екологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Екологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **5 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Екологія» за критерієм «Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	60	20	20	0	0
Здатність до навчання	100	0	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	80	20	0	0	0
Розв'язання проблем	80	20	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	100	0	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	60	40	0	0	0
Стратегічне мислення	80	20	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	80	20	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	100	0	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	100	0	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	80	20	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	60	20	20	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	80	20	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	80	20	0	0	0
Ведення ділової документації	60	40	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5, по 100%) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «здатність до навчання», «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Найменш впливові чинники (мінімальний відсотки за балом 5) по 60%: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «навички управління персоналом, колективом», «ведення ділової документації».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	80	20	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	20	60	20	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Екологія».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	60	40	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	100	0	0	0	0
Матеріально-технічна база	40	60	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Система управління закладом	60	40	0	0	0
Якість освітніх послуг	60	40	0	0	0
Вміст навчальних програм	80	20	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	100	0	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) 100% - «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад», «використання новітніх, інтерактивних методів навчання».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Екологія» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Екологія»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	60	40	0	0	0
Здатність до навчання	100	0	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	60	40	0	0	0
Розв'язання проблем	60	40	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	60	40	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	80	20	0	0	0
Стратегічне мислення	80	20	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	100	0	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	40	60	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	60	40	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	60	40	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Навички управління персоналом, колективом	40	20	40	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	60	40	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	60	40	0	0	0
Ведення ділової документації	40	60	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо** оцінили наступні якості та навички фахівців за ОПП «Екологія» (максимальні відсотки за балом 5, по 100%): - «здатність до навчання», «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (мінімальні відсотки за балом 5, по 40%) - «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «навички управління персоналом, колективом», «ведення ділової документації».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

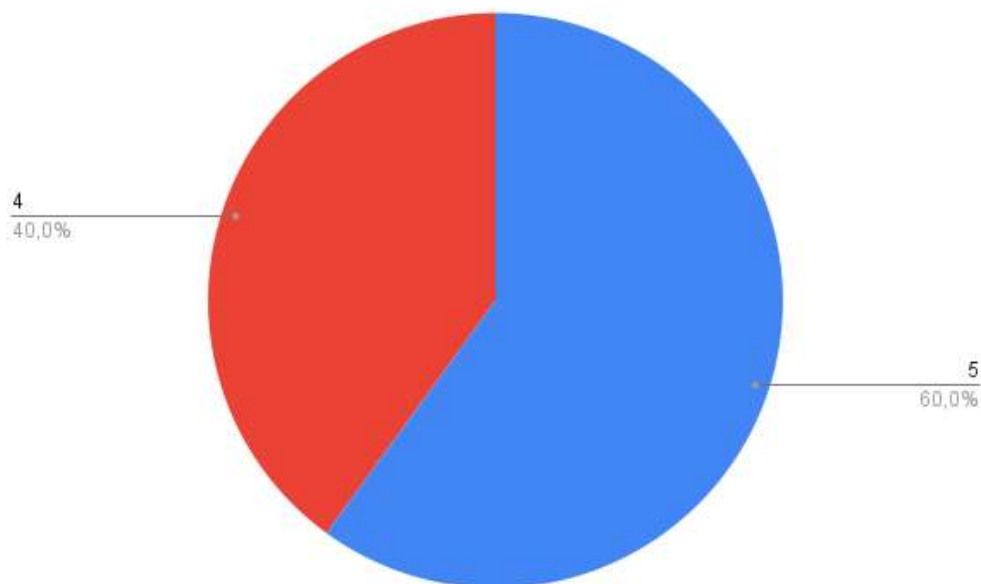

Рис. 1. Оцінювання респондентами «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?» (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Екологія» наступні:

1) здобувачі освіти мають власне бачення розвитку екоактивізму та розуміння основних регіональних екологічних проблем, готові залучатись до ідентифікації цих проблем та напрацювання шляхів їх вирішення. Здобувачі мають добрий потенціал для саморозвитку;

2) студенти добре розуміють екологічні проблеми регіону і мають високий ступінь готовності брати участь у їх вирішенні;

3) розширити пізнання у модернізації очисних споруд під сучасні вимоги законодавства;

4) збільшити практичну підготовку щодо розрахунків та аналізу ситуацій;

4) в нас проходила практику Ваша студентка, була дуже ініціативна, грамотна та професійна, позитивно здивувала нас своїми навичками;

5) ваша студентка проявила себе як сумлінний працівник, надійний, відповідальний, цілеспрямований спеціаліст. Всю доручену роботу виконувала старанно. Намагалася опанувати нові знання, щоб бути ще більш корисною під час роботи.

Висновки

Необхідно зазначити що на ОПП 101 Екологія для першого бакалаврського рівня освіти вже багато років активно залучена практика врахування думок роботодавців на всіх етапах впровадження освітнього процесу. Думки роботодавців безумовно ключові в формуванні правильного спрямування для конкурентоспроможного фахівця на ринку праці. Задля комунікативної підтримки з боку зовнішніх стейкхолдерів вони залучаються до перегляду освітньої програми на етапі проведення круглих столів, спільних комунікативних зустрічей, запрошуються для читання лекцій проведення професійно-орієнтованих заходів та безпосередньо проходять опитування у формі анкети зворотного зв'язку після прямої комунікації зі здобувачами вищої освіти. Фокус-група респондентів залучена до проходження анкетного опитування складається з роботодавців на підприємствах котрих працюють випускники даної ОПП, які мають змогу бути кураторами виробничої практики здобувачів безпосередньо на виробництві.

Варто зазначити що в загальному результаті отримані високі показники задоволеності зовнішніх стейкхолдерів комунікативними професійними спеціалізованими навичками, які студенти спеціальності 101 Екологія отримали під час навчання на бакалавраті. Основна мета проведення даних опитувань полягає у виокремленні слабких сторін Компонентів на які варто звернути увагу робочій групі, науково-педагогічним працівникам залученим до викладання на даній освітній програмі, куратором академічних груп. Також

варто наголосити що майже усі з перелічених в ході анкетного опитування компонентів відзначені найвищими показниками “5” та “4” бали відповідно.

Серед позитивних оцінок які отримали найбільші бали є: здатність до навчання, вміння працювати в команді, націленість на кінцевий результат, здатність ефективно представляти себе та результати своєї праці, бажання здійснювати пошук іноваційних технологій та підходів тощо. Варто зазначити, що в загальному підсумку опитані респонденти з числа внутрішніх стейкхолдерів високо оцінили рівень підготовки здобувачів другого (магістерського) РВО у ТДАТУ, виізначивши такі показники як «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад».

Науково-педагогічним працівникам, залученим до забезпечення основних освітніх компонентів Варто звернути увагу на загальнотеоретичний базис підготовки майбутніх фахівців. Гаранту освітньої програми звертати увагу на зміст освітніх компонентів, оновлення літературної та законодавчої бази, яка стає підґрунтям для теоретичної підготовки, а також урізноманітнювати освітній процес з використанням інтерактивних методів навчання. Меншими балами також відзначено здібність здобувачів до навички управління персоналом. Варто зауважити що, відповідно до чинного професійного стандарту “Еколог” дана навичка передбачається вже для здобувачів другого магістерського рівня вищої освіти На даному етапі вона тільки формується в майбутніх екологів.

З метою підвищення професійної підготовки здобувачів варто врахувати наступні пропозиції: куратору науково-дослідної практики продовжувати практику спілкування з кураторами в межах виробництва, підсилювати формування мережі професійних нетворкінгових зв’язків; пропонувати здобувачам варіанти неформальної та інформальної освіти задля формування ціннісних орієнтирів, загальнокультурних та комунікативних навичок; викладачам, які забезпечують освітній процес передбачити шляхи опрацювання теоретичного матеріалу з акцентом на застосування інтерактивних методів; постійно оновлювати навчальні дисципліни з врахуванням інноваційних перспектив сталого розвитку в Україні та світі, в тому числі шляхом підвищення кваліфікації педагогічного та професійного спрямування та проходження стажування на базі профільних підприємств.

Гарант ОПП «Екологія»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.с.-г.н., доцент

Вікторія СКИБА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР